

У ГРАДСКОМ МУЗЕЈУ ПРЕДСТАВЉЕНА СТУДИЈА “УСКРШЊА ЈАЈА – ПИСАНИЦЕ” ДУШАНКЕ ОГАР

СВЕДОЧАНСТВО НАРОДНЕ УМЕТНОСТИ

У Градском музеју представљена је (2. априла) књига “Ускршња јаја – писанице – значајно сведочанство народне уметности”. Аутор ове публикације у издању Градског музеја (2009) је Душанка Огар, музејски саветник етнолог Градског музеја Сомбор, рецензент је др Весна Марјановић, етнолог – музејски саветник, начелник Одељења за проучавање народне културе Етнографског музеја у Београду, фотографије потписују Младен Сукновић, Милан Чичовачки и Павле Карабасил, цртеже Катарина Освалд – Купусаревић, лектуру Александра Херцег, а обраду фотографија, дизајн и припрему за штампу Павле Карабасил. Књигу је штампао КриМел Будисава, а на енглески језик је превела Марија Стричевић. Штампање публикације помогло је Министарство културе Републике Србије.

У изводу из рецензије др Весне Марјановић наглашен је значај оваквог вида публиковања музејске грађе: “... Мишљења сам да су етнолошко – музејске студије овог типа веома важне за етнолошка проучавања духовне и материјалне културе у целини, јер на њима је могуће касније градити аналитичке представе о значају народне културе у укупној култури човечанства. Посебну вредност студије чини каталожка

обрада музејских предмета који на сликовит начин граде представу о елементима културе која нестаје или је нестала. Уједно студија овог типа је значајна и за архивирање података о нематеријалној баштини у Србији, а такође, доприноси и у обради и

јаја”, ученицима ОШ “Доситеј Обрадовић” (петог 1,2 и 3 разреда) и наставници Радмили Делић и ученицима ОШ “Никола Вукићевић” (другог разреда) и наставници Стеванији Кеча, чије радове можете погледати на пропратној изложби

СИМБОЛ УСКРСА И ДАРИВАЊА

- Јаје као симбол има значајно место у обичајима и веровањима не само нашег народа и Јужних Словена, већ и многих народа света. Символока јајета као носиоца животне снаге и клице живота бременита је значењима, на које се његова улога мењала кроз време. Данас је јаје симбол Ускрса и обичаја поклањања, даривања у знак оданости и љубави.

Збирка писаница, ускршњих јаја Градског музеја Сомбор, у Етнографском одељењу је најстарија, најбројнија и једна од највреднијих збирки. Она је највећим бројем настала од 1896. до 1909. године, а 1916. броји 273 комада. Данас збирка броји преко 400 писаница и других ускршњих јаја. Долазе у нашу збирку највише поклонима, понекад откулом на сомборској пијаци. Најчешће се доноси црвено јаје, «чуваркућа» из претходне године, јаје кувано у луковини, украшено листом од целера, брезе, невена и јаје обојено куповном бојом и украшено сличицом. (Душанка Огар)

систематизацији појединачних колекција Музеја...”

- Сматрамо да је постојање и редовно излагање оваквих публикација од изузетне важности не само за нашу установу, већ и за културни живот нашег града и околине, чије покретно културно благо баштинино, чувамо и излажемо. Захваљујемо учесницима креативне музејске радионице “Писанице шарања ускршњих

инспирисаној шарањем ускршњих јаја. У оквиру презентације можете погледати едукативни програм Градског музеја у склопу музејских етнолошких играоница током марта месеца. Захваљујемо на поклонима и демонстрацији шарања писаница Живодарки Шарић – рекао је, између осталог, Бранимир Машиловић, директор ГМС.

H.M.

ОСНОВАН КЛУБ ЛЈУБИТЕЉА БИЛЈАКА ПРИ HKUD-у “VLADIMIR NAZOR”

ЗА СРЕЋУ ВЕЋУ

Pri HKUD-у „Vladimir Nazor“ основан је (3. априла) Klub ljubitelja biljaka „Za sreću veću“. Osnivač ovog kluba је Klara Šolaja Karas којој је љубав према породици на првом месту, а потом љубав према цвећу и зеленилу. Time joj се, на неки начин, ostvario davni san postati cvečar, ili raditi u parfimeriji. Osnivanje kluba је priređeno u Hrvatskom domu, а svečanost је prigodnim stihovima otvorila malena Aneta Firanj.

Prisutne је pozdravio i novoosnovani klub podržao predsednik HKUD „Vladimir Nazor“ Šima Raič. Klara Šolaja Karas је naglasila како ni jedno cveće nije posvadalo žene već ih је zbližilo, а razdvojile су ih neke druge stvari. Želja joj је да njihov rad bude uspešan, bogat i raznovrstan i да се proširi на više segmenata. Ideja kluba је да u ovim teškim i oskudnim vremenima svaka članica kluba putem besplatne razmene dobiје po neku novu biljku za svoju baštu. Bašte će се fotografisati како bi се na jesen napravila izložba. Ovo neće biti takmičarskog karaktera јер su sve bašte на svoj način lepe i svako u njih ulaže puno truda i љубави. Da bi се njihov rad на neki način valorizovao, organizovaće се male ekskurzije, odnosno putovanja на izložbe i sajmove cveća i hortikulture. Već су u planu dva putovanja, u maju

na međunarodni sajam cveća u Osijeku, а u oktobru u Novom Sadu. Ime kluba „Za sreću veću“ је nastalo iz želje да се pobegne iz današnjeg depresivnog i stresnog vremena, te да се iz svakodnevnog rečnika izbace sve negativnosti kojih је ionako previše.

Ispred Ekološkog udruženja građana Sombora pozdravnu reč uputio је dipl. inž. Aleksandar Radišić i naglasio да је

Klara Šolaja Karas, Šima Raič i Aneta Firanj

osnivanje ovog kluba pravi potez, јер је Somboru kao gradu zelenila i kulture nešto ovako odavno nedostajalo, ali i да bi u ovaj klub trebalo uključiti i muškarce. Klub су svojim prisustvom podržale i Katarina Dmitruk iz Udruženja žena “Zlatne ruke Somborke”, као i predstavnica Zavoda za kulturu vojvodanskih Hrvata Cecilija Miler.

Nakon osnivanja kluba, povodom uskrsnjih praznika, upriličena је kupoprodajna izložba uskrsnjih јаја i razmena biljaka.

Z. Gorjanac

ОТВОРЕНА ИЗЛОЖБА СЛИКА MILANA KONJOVIĆA У БЕОГРАДУ

POSTOJANOST I TRIJUMF MAESTRA

У “Galeriji ‘73” u Beogradu otvorena је 3. априла изложба слика “Milan Konjović: Odbrana autonomije slike – Slikarstvo Milana Konjovića u doba socijalističkog realizma”. Izložba predstavlja delimičnu rekonstrukciju две значајне postavke Milana Konjovića, one iz Muzeja Matice srpske u Novom Sadu iz 1946. i antologijske izložbe “Ljudi” u Umetničkom paviljonu u Beogradu iz 1951. године. Ove izložbe održale су se u vreme rušenja građanskog društva kojem је Konjović pripadao, te “uklapanja” u nove društvene odnose u kojima је vlast odlučno sputavala slobode stvaralaštva nastojeći на taj način да ојаča novi ideološki i društveni sistem.

Konjović nije mogao, niti је hteo, да menja svoj odnos prema slikarstvu. To је snažno provociralo Jovana Popovića i Branka Šotru, možda i najistaknutije zagovornike i apologete koncepta socijalističkog realizma. (...) Šotrin prikaz Konjovićeveг rada на vojvodanskoј izložbi (Novi Sad, 1948.) је strastveno rigidan u svoјој ideološkoј zaslepljenosti. “Sudeći po formi i po sadržini njegovih slika, za Milana Konjovića се u poslednjih dvadeset godina ništa nije desilo, ništa izmenilo. Kod njega nema ni pomisli o čoveku, o njegovom životu, o psihologiji, o njegovoj sudbini. Prema svemu on је indiferentan. Ne mogu се bez izvesnog ogorčenja posmatrati izložene kompozicije napravljene povodom motiva iz naše izgradnje. Ti motivi gradnje mosta (kod Bogojeva, 1947.) за Konjovića су samo povod за pikturalne egzibicije, а ljudi су prikazani lažna. S pravom се postavlja pitanje, за koga Konjović izlaže danas, да li за narod?” ...

Milan Konjović dolazi u Beograd i postavlja izložbu (“Ljudi”, 1951.), koja је predstavljala “nešto novo kod nas”. Ispostavilo се да su “Ljudi” doneli svojevrsni trijumf Konjoviću i njegovom shvatanju umetnosti. (...)

Veoma brzo će reagovati Miodrag B. Protić jasnim kvalifikacijama Konjovićeveг stava i njegove različitosti u odnosu на ukupnu soc-realističku atmosferu: “... u realizaciji svojih ideja Konjović је daleko ne samo od akademskog već i od onog bezličnog metoda prikazivanja ljudi, stvari i pojava pri kome umetnik ostaje skriven iza motiva koji obrađuje. (...) Sve objektivne činjenice, sve teme koje slika boji izrazito ličnim osećanjem sveta i života.”

Osim Protića, izložbu pozitivno ocenjuje i Đorđe Popović, а pokajnički се javlja Oto Bihalji Merin sa pozitivnim kritičkim osvrtom i razumevanjem Konjovićeveг ekspresionističke personalnosti... Tako је, на samom početku pedesetih godina, Milan Konjović trijumfalno okončao mučne četrdesete. Stalno napadan i optuživan kao pretnja programskim zahtevima socijalističkog realizma, on ni jednog momenta nije napuštao vlastiti slikarski koncept i stav. Istrajao је u stalnoj afirmaciji i čuvanju pikturalne autentičnosti i to је bilo izuzetno značajno, ne samo zbog njegovog vlastitog slikarskog izraza, nego за čitavu posleratnu umetnost u nas.

Autor izložbe u Beogradu је istoričar umetnosti Sava Stepanov. Iz svoje njegovog predgovora за katalog izložbe odabrala је за ovu stranicu Irma Lang, direktorica somborske Galerije.

IN MEMORIAM

KATARINA OSVALD - KUPUSAREVIĆ (1928 – 2009)

U ponedeljak, 6. априла, на Velikom pravoslavnom groblju u Somboru sahranjena је Katarina Oswald – Kupusarević, dugogodišnji radnik Gradskog muzeja Sombor. Preminula је u 81. godini života. Bila је prvi diplomirani etnolog koji се 1. septembra 1956. године zaposlio u Muzeju iz koga је u zasluženu penziju otišla 1991. године.

Katarina Oswald – Kupusarević bila је veliki humanista, društveni radnik i uvaženi član velike etnološke porodice Srbije.

Do kraja svog radnog veka Katarina Oswald – Kupusarević је rukovodila etnološke zbirke Gradskog muzeja i zahvaljujući njenom radu, ova zbirka је u potpunosti oblikovana. Bila је izuzetni terenski radnik sa prefinjenim osećajem да od zaborava sačuva materijalnu i duhovnu kulturu naroda i narodnosti sa prostora Zapadne Bačke. Svoj rad i љубав prema etnologiji nesebično је delila sa mladima, uspevši да animira i školsku omladinu на poslovima sakupljanja etnografskog materijala. Iz tog rada proistekle су brojne izložbe, ali i bezbroj istraživačkih zapisa. Svakako treba reći да је svojim brojnim izložbama uspela да etnos ovog prostora približi običnom građaninu.

Bolest ју је sprečila да prisustvuje nedavnoj promociji najnovije knjige Gradskog muzeja o uskrsnjim jajima – pisanicama, u kojoj је i ona ostavila duboke tragove.

Odlaskom Katarine Oswald – Kupusarević somborska kultura, kao i Etnološko društvo Srbije, izgubili су predanog radnika i velikog prijatelja.

ПРОМОЦИЈА

У понедељак, 13. априла, у Српској читаоници “Лаза Костић”, са почетком у 19 часова, биће представљена књига “Спонтанист” Миленка Попића. О књизи ће говорити књижевници Душан Стојковић и Саша Радојичић и аутор, гошћа вечери је Сања Малбаша (виолончело), а домаћин Миљана Зрнић.

КЦ “ЛАЗА КОСТИЋ” - ИЗ АПРИЛСКОГ ПРОГРАМА

ПИЈАНИСТИ У МУЗИЧКОЈ ШКОЛИ

Концерт италијанских и српских пијаниста под називом “Операција: Четрдесет прстију из Италије у Србији” одржаће се у понедељак, 13. априла, у Музичкој школи “Петар Коњовић” у Сомбору са почетком у 20 часова.

У уторак, 14. априла, у 20 часова биће у Галерији КЦ-а отворена самостална изложба *Борња Живића* из Новог Сада под називом “*Нове урбане целине*”. Поставка ће садржати слике рађене у техници акрилика и уља на платну и биће представљене у моменту новог виђења слике – black light аспекта уз видео пројекцију. Изложба ће трајати до 27. априла ове године.

Солистички концерт Јована Колунције (виолина) уз сарадњу Наде Колунције (клавир), најављен за понедељак, 20. април, у великој сали Градске куће – **отказан је.**